

George Byron

GIAUR

- Podstawowe informacje o lekturze (czas i miejsce akcji, problematyka itd.)
- zagadnienia na maturę i sprawdzian
- quiz sprawdzający wiedzę

GIAUR

George Byron

• Geneza utworu

“Giaur” został wydany w 1813 roku- dwa lata po powrocie autora z podróży na Wschód. Polskie wydanie utworu zostało przetłumaczone przez Adama Mickiewicza i opublikowane w 1834 roku.

• Czas i miejsce akcji

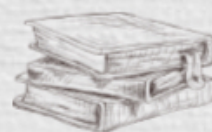
Akcja Utworu rozgrywa się na greckich wyspach. Pojawiają się nazwy przylądka Sunion, port Pireus, jednak lokalizacje poszczególnych wydarzeń nie są szczegółowo odnotowywane przez narratora i nie mają szczególnego znaczenia dla samego przebiegu fabuły. Autor w przedmowie wskazuje czas akcji na panowanie Wenecji nad Wyspami Jońskimi (ok. Końca XVIII wieku).

• Gatunek utworu

Dzieło należy do gatunku powieści poetyckiej. Jest to dłuższy, synkretyczny utwór wierszowany, łączący ze sobą lirykę i epikę. Cechy gatunku to:

- fabuła
- brak chronologii, fragmentaryczność
- liryczny, poetycki język
- dominacja opisu i opowiadania
- liryczna subiektywizacja narracji (narrator wypowiada swoje sądy i dzieli się przeżyciami wewnętrznymi)
- ważna rola przyrody i egzotyczna sceneria, co wynikało z romantycznej fascynacji naturą i orientem. Przyroda nie stanowiła jedynie tła dla wydarzeń, ale odzwierciedlała emocje głównego bohatera.

• Znaczenie tytułu

Giaur to muztumańskie określenie “innowierca”, a więc najczęściej chrześcijanina. W kontekście problematyki utworu oznacza człowieka odosobnionego, odrzuconego, niezrozumianego przez społeczeństwo.

GIAUR

George Byron

• Bohaterowie

Bohater	Charakterystyka
Giaur	- Bohater bajroniczny- tajemniczy, indywidualista, niezrozumiany, nieszczęśliwie zakochany, samotny - Jest Chryścijaninem, a więc walka z Hassanem ma także wymiar kulturowy i religijny - Motywacją do jego działań jest miłość do Leili, którą postanawia pomścić. Zabicie Hassana nie przynosi ulgi w jego cierpieniu. - Poszukuje spokoju i izolacji w klasztorze, izoluje się od innych.
Hassan	- Turecki rycerz, mąż Leili - nie potrafi się pogodzić ze zdradą żony, zabija ją ze względu na prawo - ginie z rąk Giaura
Leila	- Żona Hassana, ukochana Giaura - obdarzona piękną urodą "anioła" - zginęła z rąk swojego męża Hassana

• Motywy/problematyka

samotność

bunt

konflikt jednostki

nieszczęśliwa miłość

bohater bajroniczny

przyroda

cierpienie

walka

GIAUR

George Byron

• Treść

- Utwór rozpoczyna się przedmową autora, która osadza akcję w czasie – pod koniec XVIII wieku w Grecji. Na początku narrator zachwycą się niezwykłym pięknem Jonii, ale jednocześnie zwraca uwagę na jej upadek. Wzywa ludzi do walki za ojczyznę. Następnie pojawia się postać Giaura – pędzi na koniu, wyraźnie niespokojny i pogrążony w cierpieniu. Nie wiadomo jednak dokładnie, co jest przyczyną jego stanu.
- W kolejnych scenach zostaje wprowadzony Hassan, turecki wódz. Jego pałac, niegdyś pełen przepychu, popada w ruinę po skazaniu pewnej kobiety na śmierć – szczegóły tego wydarzenia pozostają niejasne. Wspomniana zostaje także walka między Giaurem a Hassanem, ale bez szczegółowego opisu. Następnie narrator ukazuje scenę, w której Turcy wrzucają worek do wody. Sugeruje, że w środku znajduje się kobieta, jednak pozostawia to w sferze domysłów.
- Narracja ponownie skupia się na Hassanach, który traci powód do szczęścia – jego najpiękniejsza żona, Leila, uciekła z Giaurem. Wódz rusza w pościg za kochankami, jednak jego oddział zostaje zaatakowany przez ludzi Giaura, a on sam ginie z jego ręki. Okazuje się jednak, że Leila już przy nim nie ma – została utopiona z rozkazu Hassana. Zabijając mężczyznę, Giaur pragnie pomścić ukochaną, co rozpoczyna jego życie tułacz.
- Następnie narrator przedstawia islamską perspektywę: według prawa Hassan miał prawo zgładzić niewierną żonę, podczas gdy Giaur, mszcząc się, przekroczył granice sprawiedliwości i zostaje potępiony. Jego losy śledzimy sześć lat później – bohater mieszka w klasztorze, pogrążony w cierpieniu i izolacji. Choć rozważa samobójstwo, nie potrafi się na nie zdobyć. Nie uczestniczy w nabożeństwach, pozostając dalekim od pobożności. Na końcu dzieła wyznaje swoją historię – opowiada o walce z Hassanem i miłości do Leili. Nie żałuje zabójstwa wodza, lecz cierpi wyłącznie z powodu utraty ukochanej. Świadomy zbliżającej się śmierci, prosi o anonimowy grób, co podkreśla jego poczucie wyobcowania. Wkrótce potem umiera.

